

Spisovatel Přemysl Krejčík: S bezohledností a arogancí se těžko srovnávám

Štěpán Kučera

Přemysl Krejčík je prozaik, básník a publicista. Za svůj předchozí román *Malej NY* (Host 2019), v němž se věnoval rapové subkultuře, získal nominaci na Cenu Jiřího Ortena. Nedávno vydal nový román *Srab* (Host 2022) a i v něm pokračuje v hudební inspiraci. Tentokrát prozkoumává prostředí žánru zvaného *horrorcore*.

Také mi přišlo, že román o hipopové subkultuře zkrátka chybí

■ Čím vás přitahují hudební subkultury?

U románu *Malej NY* to bylo vlastně docela jednoduché. Jako puberták jsem měl rapovou kapelu, součástí té subkultury jsem byl a jednoho dne jsem, možná nevyhnutelně, dospěl do bodu, kdy jsem překonal stud za svá jalová léta a řekl si, že se toho vlastně stalo dost, co by si zasloužilo zaznamenat a nebyť zapomenuto.

Také mi přišlo, že román o hipopové subkultuře zkrátka chybí, a je zvláštní, že ho u nás ještě nikdo nenapsal. Míneho to bylo s ohledem na to, jak zajímavý a dynamický vývojem si rapová subkultura prošla, od výsměchu a odmítání až k mainstreamu. Stalo se to za poměrně krátkou dobu a já to sledoval v reálném čase. I proto jsem si řekl, že tu přece leží téma přímo pro mě a měl bych se ho chopit. A snad jsem udělal dobře.

Když už mám nějaké reflexe od lidí, kteří jsou nebo byli součástí rapové subkultury a pamatují si ty zlaté časy, knihu zpravidla chválí. Znamená to pro mě, že jsem zachytil ty esence autenticky.

Nicméně když byl nakonec *Malej NY* hotový, zůstalo cosi

Přemysl Krejčík v novém románu *Srab* zkoumá *horrorcore*.

nepřijemného a temného, co jsem ještě chtěl říct. Ale při psaní jsem se na dobu minulou díval svým způsobem idealisticky. Proto nakonec vznikl *Srab*, k němuž se prostředí *horrorcore* hodí víc, protože hrab, oratorní sci-fi Čokoláda pro wehrmacht, ve které jsem si ovšem vytvořil subkulturu zcela

Ten kontrast byl přesně tím, co jsem potřeboval pro příběh *Sraba*, který jsem se, na rozdíl od *Malého NY*, snažil zaměřit méně na život subkultury a více na psychologickou stránku.

Co se dalších subkultur týká, o jedné jsem ještě psal v prokuratorní sci-fi *Čokoláda pro wehrmacht*, ve které jsem si ovšem vytvořil subkulturu zcela

fiktivní, takzvaných *dieseláků*, kteří se do jisté míry inspirovali tehdejší *swingovou* mládeží, a do jisté míry s ní jsou v kontrastu.

■ *Srab* obsahuje bonus v podobě textů románové *horrorcoreové* skupiny. Bavi vás takové texty psát?

Popravdě řečeno jsem podobné texty nikdy nepsal, ale chtěl jsem román trochu okořenit. Postavy v něm často zmiňují své songy s různými bizarními názvy a mě samotného začalo zajímat, jak by třeba jejich songy *Piju vývar z dětí* nebo *Sežeru ti sicht* mohly znít.

Vím, že ty texty nejsou nijak dobré, a ostatně ani být neměly. Schválně jsem je psal tak, jak by je asi napsaly mé románové postavy *Dexter* s *Jidášem*, sou-

dě podle toho, co jsem o nich po dopování knihy věděl.

Chtěl jsem, aby ty texty vypadaly pro románovou kapelu autenticky čili ne úplně idiotsky. Zároveň to ale není žádná kvalitní textařina nebo snad dobře odvedená básnická práce. To by podle mě nefungovalo.

A musím přiznat, že psát je mě docela bavilo. Bylo to něco nového a musel jsem posunout svou fantazii na nové, pro mě dosud příliš neprobádané místo. Snad nebude znít příliš samožersky, když přiznám, že jsem u toho občas sám sebe rozesmál. Ačkoli, a to vystihuje nejspíš celou práci na knize, i pro mě byly za hranou.

■ *Sraba* čtu i jako obecnější zamyšlení nad tématem

mocenských vztahů, dominance a submise, respektive hledání rovnováhy mezi extrémny. Vnímáte-li to stejně, čím je pro vás toto téma důležité i mimo hudební svět?

Jsem rád, že právě takhle ho čtete. Byl to totiž můj záměr. Stejně jako si ústřední kapela na pódiu obléká masky, já se pokusil obléknout do příběhu o kapele nějaké obecnější a vážnější téma. Zejména jsem měl na mysli právě ty *mocenské* vztahy mezi lidmi, nedostatek empatie, jakousi aroganci v tom, když je někdo bytostně přesvědčený, že je někomu nadřazený, a prosazuje to silou. Vymáhá si to, protože to považuje za přirozené, a ani ho nenapadne, že dělá něco špatně.

Právě tahle bezohlednost a arogance, obojí ve společnosti obecně, mi hrozně vadí a těžko se s nimi srovnávám.

■ **Akademicky se věnujete české dystopické literatuře osmdesátých let. Proč jste si zvolil toto téma?**

Přímo dystopii v osmdesátých letech jsem se věnoval v diplomové práci, která následně v malém nákladu vyšla v přepracované a doplněné podobě jako kniha. V disertační práci jsem se věnoval dystopiím už méně a zaměřil jsem se spíše na vesmírné utopie a dále na *dieselpunk*. V těchto žánrech jsem hledal odrazy totalit dvacátého století, jak s nimi autoři nakládali, nakolik podporovali dobový diskurz, kdy přišel obrat k odmítnutí a kam se situace posunula v současnosti.

Zajímavé věci jsem snad nějaké zjistil, ale popravdě vmáchnout je do několika málo vět příliš nedovedu. Snad alespoň jednu: Když jsem se dostal až k současné *science fiction*, zarazilo mě, že ruský *dieselpunk* obvykle operuje s myšlenkou návratu *Sovětského svazu* a stesku po něm. Ještě loni jsem se přikláněl k tomu, že autorky a autoři to mysleli spíše ironicky. Letošní vývoj ale ukázal, že nálada ruské veřejnosti je v této otázce poněkud děsivější, rozhodně ne ironická. To mimo jiné ukazuje, kolik toho můžeme z populární literatury vyčíst o dané době.

Dystopii se autorsky v současnosti sice už nevěnuji, ale má první prozaická kniha, sbírka sci-fi povídek *Kybersex* z roku 2016, obsahovala poměrně dost dystopických textů. V té době mě ten žánr hodně bavil. Potom se vinou nesmyslné nadužívání slova *dystopie* a dystopický stal módním, vyprázdnil se a de facto ztratil význam. Nicméně k badatelskému zájmu skutečně vedla cesta od zájmů autorských.